

PRVO POGLAVLJE

H*rrrmph*, promumlao je Čester Rols tiho sebi u bradu. Usta su mu bila toliko suva da mu je trebalo nekoliko trenutaka pre nego što je uspeo da progovori. „Daj, mama, pusti me na miru”, konačno je uspeo da promrmlja, ali ne grubo.

Nešto mu je golicalo gležanj, baš kao što je to njegova mama radila kad bi mu zazvonio sat, a on se ne bi izbatrgao iz kreveta. Znao je i to da golicanje neće prestati sve dok ne zbacij jorgan i ne počne da se sprema za školu.

„Molim te, mama. Još samo pet minuta?“, preklinjao je, još zatvorenih očiju.

Bio je tako prijatno ušuškan da je želeo samo da što duže leži i uživa u svakom trenutku. U stvari, često bi se pravio da nije čuo budilnik baš zato što je znao da će mama na kraju doći da proveri da li je ustao.

Uživao je svaki put kad bi otvorio oči i video je kako sedi udno njegovog kreveta. Voleo je njenu svežinu i osmeh blistav poput jutarnjeg sunca. Takva je bila baš svakog jutra, bez obzira na to koliko je rano. „Ja sam jedna od onih koji vole jutro”, rekla bi živahno, „ali onaj stari mrgud od tvog oca mora da popije nekoliko šoljica kafe da bi došao sebi”. Onda bi napravila ljutitu grimasu, povila

ramena i zarežala poput ranjenog medveda, Čester bi uradio to isto i oboje bi se nasmejali.

Čester se iskezio, ali onda se njegovo čulo mirisa osvetnički razbudilo, i osmeh mu je nestao s lica.

„Bljak, mama, šta je to? Odvratno je!”, uzdahnuo je, ne shvatajući otkud taj smrad. Kao da je neko ugasio televizor, lik njegove majke je nestao. Istog trena osetio je snažnu nelagodu i otvorio oči.

Tama.

„Šta je ovo?”, promrmljao je. Prostirala se svud oko njega, neprozirna i gusta. Onda je krajičkom oka opazio neki bleđi sjaj. *Zašto je ovde toliko mračno*, zapitao se. Iako nije mogao da vidi ništa što bi mu potvrdilo da je u svojoj sobi, njegov um se upinjao da ga ubedi da je zaista tamo. *Da li ono svetlo dopire kroz prozor, a onaj smrad... da li je nekom nešto zagorelo dole na šporetu? Šta se dešava?*

Vonj je bio snažan. Bio je sumporan, ali ispod njega je bilo još nečega... nekog kiselkastog zadaha truljenja. Od smrada, koji mu je ispunjavao nozdrve, prevrtao mu se želudac. Pokušao je da podigne glavu i pogleda oko sebe. Nije mogao – nešto mu je držalo glavu – a i noge i ruke, sad je primetio; celo telo kao da mu je bilo čvrsto vezano. Prvo što mu je palo na pamet bilo je da je paralizovan. Nije uzviknuo, već je nekoliko puta brzo udahnuo da bi ublažio svoj užas. Rekao je sebi da nije izgubio osećaj čak ni u nogama, te da verovatno nije oduzet. Dodatno ga je ohrabrilo i to što je uspeo da makar malo promrda prste na nogama i rukama. Kao da ga je sa svih strana obavijalo nešto čvrsto i neumoljivo.

Ponovo je osetio golicanje na gležnju, kao da je sena njegove majke i dalje tu, i njen neuhvatljivi lik ponovo mu je zatitrao pred očima.

„Mama?”, rekao je nesigurno.

Golicanje je prestalo, i on je začuo tih i bolan krik. Nije zvučao sasvim ljudski.

„Ko je to? Ko je tu?“, doviknuo je u tamu.

Onda se začulo nešto što je bez svake sumnje bio mjauk.

„Bartlbi?“, povikao je. „Jesi li to ti, Bartlbi?“

Dok je izgovarao mačkovo ime, u sećanje su mu poput bujice navrli događaji kod Pore. Uzdahnuo je prisativši se kako su njega, Vila, Kala i Eliot, leđima uz ogromnu rupu, poznatu kao Pora, u klopku saterali graničari. Čekala ih je gotovo sigurna smrt u rukama Stiks vojnika. Bio je to prizor nalik na košmar koji odbija da izbledi i pošto se probudite. I sve mu je izgledalo toliko sveže, kao da se dogodilo pre samo nekoliko minuta.

Onda su ga preplavila sećanja.

„O, bože!“, promrmljao je, setivši se trenutka kad je Rebeka, Stiks devojčica koja je bila ubačena u Vilovu porodicu, otkrila da je sve vreme imala identičnu bliznakinju. Setio se kako su se dve sestre nemilosrdno rugale Vilu, i koliko su surovo uživale objašnjavajući im svoje planove da pomore mnoštvo Površinaca smrtonosnim virusom po imenu dominion. Kako su bliznakinje govorile Vilu da se preda, i kako je potom Kal, Vilov brat, kročio na otvoreno i zavapio da želi da pođe kući.

Onda se setio i kiše metaka koji su pokosili dečaka.

Kal je bio mrtav.

Čester je zadrhtao, ali je se prisilio da se priseti šta se potom dogodilo. Setio se svoga prijatelja Vila – on i Čester pružili su ruke jedan drugom, Eliot je vikala, a svi su bili međusobno vezani konopcem. Čester je u tom trenutku znao da još ima nade... ali zašto? *Zašto je bilo nade?... nije mogao da se seti.* Bili su očajni, i nisu imali kud. Česteru je u glavi bilo toliko mutno da je prošlo nekoliko sekundi dok nije uspeo da sredi misli.

Da! To je to! Eliot je trebalo da ih povede dole, u samu Poru... bilo je još vremena... trebalo je da pobegnu.

Ali sve je pošlo po zlu. Čvrsto je zažmurio kao da ga oči još peku od bleštavog sjaja i oštire beline eksplozija granata iz moćnih graničarskih topova. Kao da je ponovo osetio kako mu tlo podrhtava pod nogama, a onda je na površinu isplivalo još jedno sećanje – nejasni prizor Vila, koji lebdi u vazduhu tik iznad njegove glave, sa one strane ivice same Pore.

Čester se prisetio slepe panike dok su se on i Eliot upinjali da ih preko ivice Pore ne povuče težina Vilovog i Kalovog tela. Ali to je bilo uzaludno, jer su bili vezani jedno za drugo, i u sledećem trenutku sve četvoro je poniralo kroz mračni vakuum Pore.

Prisetio se neumoljivog vetra, koji je hujao pored njih i izbijao mu dah iz grudi... i bleskova crvene svetlosti i neverovatno jarke toplote... ali sada...

... ali *sada*...

... sad bi trebalo da je *mrtav*.

A šta je onda ovo? Gde se, kog đavola, nalazi?

Bartlbi je ponovo mjauknuo i Čester je osetio njegov topli dah na licu.

„Bartlbi, to si *ti*, zar ne?“, pitao je Čester nesigurno.

Mačkova velika, okrugla glava bila je na svega nekoliko centimetara od njega. Naravno, to je morao da bude Bartlbi. Čester je zaboravio da je i mačor preleteo preko ivice zajedno sa svima njima... i sad je bio ovde.

Onda je Čester osetio vlažni, hrapavi jezik na svom obrazu.

„Šic!“, viknuo je. „Prestani!“

Bartlbi je nastavio da ga liže sa još više žara, očigledno oduševljen time što je od Čestera izmamio nekakvu reakciju. „Sklanaj se od mene, glupava mačketino!“, uzviknuo je Čester nervoznije. Nije

problem bio samo to što nikako nije mogao da zaustavi mačora, već i što je Bartlbijev jezik bio hrapav poput šmirgle, i njegovo lizanje bilo je prilično bolno. Zdušno se upinjući da se oslobodi, Čester se besno vrpolio i vikao iz sveg glasa.

Činilo se da njegovo vikanje uopšte ne smeta mačoru, i Čester nije imao kud osim da sikće i pljucka na njega što je ljuće mogao. Konačno mu je uspjelo i Bartlbi se odmakao.

Ponovo nije bilo ničeg osim mraka i tišine.

Pokušao je da pozove Eliot, a zatim i Vila, mada nije znao da li je ijedno od njih preživelo pad. Imao je jeziv osećaj u stomaku da je možda samo on ostao živ, osim, naravno, mačora. Skoro da mu je bilo još gore od same pomisli da je sam na svetu sa ovom džinovskom, balavom životinjom.

Jedna ga je misao pogodila poput teniske loptice... da nije nekim čudom sleteo na samo dno Pore? Setio se šta im je Eliot pričala – da ovo nije bio samo otvor u zemlji prečnika većeg od kilometra, već je bio toliko dubok da je samo jedan čovek, prema predanju, uspeo da se ponovo ispenetra iz njega. Drhtao je onoliko koliko mu je to dopuštala nevidljiva supstanca koja ga je obavijala. Nalazio se u svojoj najgoroj noćnoj mori.

Bio je živ zakopan!

Gurnuli su ga u nekakav plitki grob oblika njegovog tela, i ostavili u samoj utrobi Zemlje. Kako li će se sad ispenetrati iz Pore i ponovo izaći na površinu? Bio je dublje i od samih Dubina – a mislio je da je to već samo po sebi dovoljno grozno. Mogućnost da se vrati kući, svojim roditeljima i svom finom, predvidivom životu, delovala je sve dalje i dalje.

„Molim te, Bože. Samo hoću kući”, promrmaljao je sebi u bradu i, dok su ga u talasima obuzimali klaustrofobija i užas, oblio ga je hladan znoj.

Međutim, dok je tako ležao, sićušni glas u glavi rekao mu je da ne sme da se prepusti strahu. Prestao je da mrmlja. Znao je da mora da se oslobodi supstance koja ga je stezala poput brzosušćeg cementa i da pronade ostale. Možda im je potrebna pomoć.

Vrpoljeći se, stežući i opuštajući mišiće, za desetak minuta delimično je olabavio stisak na glavu i razmrdao jedno rame. Zatim, dok je napinjabo mišiće ruku, začuo je odvratani, coktavi zvuk, i jedna ruka mu se iznenada otrgla iz ljugave, sunderaste tvari.

„To!”, uzviknuo je. Iako nije mogao slobodno da pomera ruku, zastao je na tren da opipa svoje lice i grudi. Napipao je ručke svog ranca i otkaćio obe kopće, misleći da bi to moglo da mu pomogne da se oslobodi. Zatim se usredsredio na pokušaj da oslobodi ostatak tela; stenjabo je i huktao, a od napora mu je postajalo sve toplije i toplije. Osećao se kao da pokušava da se oslobodi iz naslaga buđi. Ipak, činilo se da polako napreduje.

Mnogo kilometara iznad Čestera, na samom obodu Pore, stari Stiks je stajao i zurio u mračnu dubinu dok je voda konstantno kapala oko njega, a odnekud iz daljine čulo se zavijanje pasa.

Iako mu je lice bilo izbrazdano dubokim borama, a kosa posuta srebrom, godine ovog čoveka nisu učinile krhkim. Njegovo visoko, vitko telo bilo je zategnuto poput strune ispod dugog, do grla zakopčanog kožnog mantila. Kad je na njegove sitne oči pao traćak svetlosti, zasjale su poput dva uglačana komada ugljena, a čitava njegova pojava odisala je snagom, koja kao da je vladala tamom koja ga okružuje.

Mahnua je rukom, i drugi čovek stao je pored njega. Stajali su rame uz rame na samoj ivici ponora. Drugi čovek veoma je ličio na starca, iako na njegovom licu još nije bilo bora, a kosa mu je bila toliko crna i zalizana da je podsećala na tesnu kapu.

Ti su ljudi, pripadnici tajanstvene rase po imenu Stiksi, istraživali nesreću koja se dogodila nešto ranije. Incident u kom je stari Stiks izgubio svoje dve unuke, bliznakinje, gurnute preko ivice ponora.

Iako je znao da su šanse da je bar jedna od devojčica još živa veoma male, na licu starog Stiksa nije bilo ni traga tuge i bola zbog njihovog gubitka dok je oštrim glasom izdavao uputstva.

Graničari oko Pore ponovo su se ustrčali, slušajući njegova naređenja. Ti vojnici, specijalna jedinica obučena u Dubinama, koja se bavila tajnim operacijama na površini, bili su odeveni u sivosmeđe radne kombinezone – teške jakne i široke pantalone – uprkos visokoj temperaturi na toj dubini. Njihova koščata lica bila su bezosećajna i usredsređena. Neki od njih su uz pomoć svetlosnih nišana na puškama posmatrali unutrašnjost Pore, dok su drugi spuštali svetleće kugle na kablovima da pregledaju njen gornji deo. Bilo je malo verovatno da su bliznakinje uspele da se zadrže i ne survaju u sigurnu smrt, ali stari Stiks je morao da bude siguran.

„Ima li čega?“, brecnuo se na svom jeziku, nazalnom i hrapavom. Pitanje je odjeknulo oko Pore i uz padinu iza njegovih leđa, gde su ostali vojnici, sa uobičajenom užurbanošću, već rasklapali ogromne topove koji su nedavno razorili mesto na kome je stajao.

„Očigledno su stradale“, rekao je stari Stiks tiho svom mladom pomoćniku, a onda odmah ponovo počeo da izvikuje naređenja. „Koncentrišite se na pronalaženje bočica!“ Računao je na to da su obe bliznakinje imale vremena da skinu staklene flašice koje su im visile oko vrata pre nego što su povučene preko ivice. „Potrebne su nam te bočice!“

Njegov neumoljivi pogled pao je na graničare koji su se vrzmali naokolo prečešljavajući svaki pedalj tla. Pažljivo su prevrtali svaki komad razvaljene stene i prosejivali spaljenu zemlju, koja se još

pušila od eksplozije granata. S vremena na vreme, neki ostatak bi se zapalio, plamičci bi zatitrali iz zemlje i istom brzinom ponovo nestali.

Začuli su se povici upozorenja, i nekoliko graničara odskočilo je unazad kad se komad tla dalje duž Pore odlomio uz potmulu jeku. Tone kamenja i zemlje otkinule su se od ivice i sklznule u ambis. Uprkos tome što su umalo nastradali, vojnici su jednostavno ustali i nastavili da obavljaju svoju dužnost, kao da ih to što se dogodilo nije ni najmanje uznemirilo.

Stari Stiks se okrenuo i zagledao u tamu na vrhu padine.

„Nema nikakve sumnje da je to bila ona”, rekao je njegov mlađi pomoćnik, i sam gledajući gore. „Sara Džerom je povukla blizakinje u ponor za sobom.”

„Ko bi drugi mogao da bude?”, prasnuo je stari Stiks, odmahujući glavom. „A najneverovatnije je to što je uspjela da dođe dovdje, iako je bila smrtno ranjena.” Okrenuo se ka svom mladom pomoćniku. „Igrali smo se s vatrom kad smo je okrenuli protiv njenih sinova, i opekli smo se, to je sve. Kad je u pitanju taj mali Barouz, nikad ništa nije jednostavno.” Brzo se ispravio. „Nikad ništa nije *bilo* jednostavno”. Pretpostavljao je da je i Vil bio mrtav. Zaćutao je i namrštio se, a onda je duboko uzdahnio i ponovo progovorio. „Nego, reci mi – kako je Sara Džerom stigla ovamo? Pod čijom je nadležnošću bilo ovo područje?” Pokazao je prstom uz padinu. „Odgovaraće mi za ovo.”

Njegov mladi pomoćnik pognuo je glavu primivši naređenje, a potom je otišao.

Na njegovom mestu odmah se pojavila druga prilika. Bila je tako izobličena i pogrbljena da je na prvi pogled bilo teško odrediti da li je uopšte bila ljudska. Ispod šala, krutog od prljavštine, promolile su se dve kvrgave ruke. Pokretima nalik na ptičje, ruke su podigle

šal i otkrile jezivo deformisanu glavu, prekrivenu loptastim izraslinama, tako gustim da se mestimično činilo da rastu jedna preko druge. Mlitavi čuperki mokre kose uokvirivali su lice, na kome su se nalazila dva sasvim bela oka. Bez dužica i zenica, pomerale su se kao da mogu da vide.

„Saučešće i tako to, zbog gubitka vaših...”, prošištalala je prilika, a potom s poštovanjem začutala.

„Hvala ti, Kokse”, odgovorio je stari Stiks, sad na engleskom. „Svako je kovač svoje sreće, a nesreće se dešavaju.”

Naglim pokretom Koks je nadlanicom obrisao mlečnobelu pljuvačku, koja mu je visila sa pocrnelih usana, i razmazao je po svojoj sivoj koži. Podigao je koščatu ruku ispred sebe, a onda je naglim pokretom povukao još više uz lice i prstom nalik na kandžu kucnuo po izraslini veličine dinje na svom čelu.

„Tvoje devoјčice su bar sredile Vila Barouza i onu krmaču Eliot”, rekao je. „Ali ipak ćeš da očistiš ostatak Dubina od svih odmetnika, zar ne?”

„Do poslednjeg, zahvaljujući informacijama koje si nam ti dao”, rekao je stari Stiks i zaverenički ga pogledao. „A zašto pitaš, Kokse?”

„Onako”, odgovorila je bezoblična masa brzinom munje.

„Oh, mislim da imaš razlog... brineš jer je Drejk dosad uspevao da nam umakne. A znaš da će pre ili kasnije doći da izravna račune sa tobom.”

„Oće, i ja ću biti spreman”, izjavio je Koks samouvereno, ali vijugava plava vena, koja je pulsirala ispod njegovog oka, govorila je drugačije. „Drejk bi mogao da upropasti...”

Stari Stiks je podigao ruku da ga učutka, ugledavši svog mlađeg pomoćnika kako brzo maršira ka njemu, sa tri druga graničara. Tri vojnika stala su u vrstu, kruto i u stavu mirno, s dugim

puškama uspravljenim uz nogu i pogleda uperenog pravo ispred sebe. Dvojica su bila mladi podoficiri, a treći je bio oficir, ogrubeli veteran, godinama u službi.

Stisnutih pesnica, stari Stiks je polako pošao duž vrste, zastavši kad je stigao do poslednjeg čoveka, veterana. Okrenuo se ka njemu, i gledao ga nekoliko sekundi, dva-tri centimetra od čovekovog lica, dok nije spustio pogled na njegovu borbenu tuniku. Tri kratka, pamučna končića različitih boja virila su iz tkanine tik iznad džepa na njegovim grudima. Ti raznobojni končići bili su odlikovanja za hrabrost – Stiks verzija ordenja kakvo dodeljuju Površinci. Stari Stiks ih je dograbio rukom u rukavici, iščupao ih i bacio veteranu u lice. Ovaj nije ni trepnuo, niti je na bilo koji način odreagovao na to.

Stari Stiks se udaljio, a zatim mahnuo ka Pori, ravnodušno kao da tera nekakvu dosadnu mušicu. Tri vojnika razbila su formaciju. Naslonili su puške jednu uz drugu, praveći piramidu. Zatim su otkopčali pojaseve sa velikim džepovima za opremu i naslagali ih na urednu gomilu ispred pušaka. Bez ijedne druge komande od starog Stiksa, u koloni su pošli do ivice Pore i, jedan za drugim, kročili pravo u nju. Nijedan od njih nije pustio ni glasa. A niko od njihovih obližnjih saboraca nije prestao sa onim što je radio da vidi kako tri vojnika propadaju u ponor.

„Surova pravda”, rekao je Koks.

„Ne prihvatamo ništa osim savršenstva”, odgovorio je stari Stiks. „Nisu uspeli. Više nam nisu od koristi.”

„Znaš, devojčice su možda i preživele”, usudio se da izusti Koks.

Stari Stiks se okrenuo i punu pažnju usmerio na Koks. „Pa naravno – tvoj narod zaista veruje da je čovek upao unutra i preživeo, zar ne?”

„Oni nisu *moj* narod”, progundao je Koks s nelagodom.

„Postoji neki mit o veličanstvenom Rajskom vrtu dole na dnu”, rekao je stari Stiks podrugljivo.

„Koješta”, promrmrljao je Koks i nakašljao se.

„Nikad ti nije palo na pamet da probaš i sam?” Stari Stiks nije sačekao odgovor; ukrstio je prste u rukavicama i okrenuo se ka mladom pomoćniku. „Pošalji odred u bunker da izvuče uzorke virusa dominion iz leševa. Ako uspemo ponovo da ga izolujemo, moći ćemo da sprovedemo prvobitni plan.” Iskrenuo je glavu i zlobno se osmehnuo Koks. „Ne želimo valjda da Površinci propuste svoj dan otkrovenja?”

Na ove reči, Koks se promuklo nasmejao, a kapi mlečnobeke pljuvačke poletele su u vazduh.

Čester nije dozvolio sebi ni trenutak predaha. Šta god da ga je držalo, bilo je glatko i masno na dodir; i dok se vrpeljio, postajalo je sve očiglednije da je upravo to izvor odvratnog smrada. Upinjući se da iskobelja i drugu ruku, iznenada je oslobodio i drugo rame, a potom je, sasvim iznenada, cela gornja polovina njegovog tela bila slobodna. Pobednički je uskliknuo i uz mljackavi zvuk uspravio se u sedeći položaj.

U mrklom mraku, na brzinu je opipao oko sebe. Bio je sasvim uronjen u gumastu tvar, i shvatio je da jedva može da dosegne sam vrh, gde se činilo da se površina izravnava. Otkinuo je komadić sa zida pored sebe – bio je vlaknast i mastan na dodir, i nije imao ni najblažeg pojma šta bi to moglo da bude. Ali šta god da je bilo, ublažilo je njegov pad kroz Poru. Koliko god da je sumanuto zvučala ta ideja, verovatno je upravo zahvaljujući tome sada bio živ.

„Nema šanse!”, rekao je, odbacivši tu pomisao. Jednostavno je bila suviše neverovatna – mora da postoji drugo objašnjenje.

Lampe, koja mu je bila zakačena za jaknu, nigde nije bilo, i on je na brzinu pretražio džepove u potrazi za rezervnim svetlećim kuglama.

„Bestraga!”, uzviknuo je otkrivši da mu je džep na boku otkinut i njegov sadržaj izgubljen, uključujući i svetleće kugle.

Žustro mrmljajući sebi u bradu kako bi se ohrabrio, pokušao je da se uspravi. „Ma, daj!”, zakukao je shvativši da su mu noge još uvek zarobljene u sunderastoj tvari, i da ne može da ustane. Ali to nije bilo jedino što mu nije dozvoljavalo da se pomeri.

„Šta je ovo?”, rekao je otkrivši konopac vezan oko svog struka. Bio je to Eliotin konopac, pomoću koga su se vezali jedno za drugo gore, na ivici Pore. Sad mu je ograničavao kretanje – levo i desno od njega krajevi konopca nestajali su u sunderastoj tvari. Pošto nije imao nož, mogao je samo da pokuša da odveže čvor. To je bilo lakše reći nego uraditi, jer su njegove ruke, umazane uljastom tečnošću, stalno ispuštale konopac.

Uz mnogo petljanja i psovanja, konačno je uspeo da odveže čvor i proširi omču oko svog struka. „Napokon!”, uzviknuo je, i uz zvuk kao da neko srče poslednje kapljice pića kroz slamku, uspeo je da izvuče i noge. Jedna od čizama ostala je zarobljena u sunderastoj tvari. Morao je da je povuče sa obe ruke kako bi je iščupao. Obuo je čizmu i nespretno se uspravio.

U tom trenutku shvatio je koliko ga boli svaki deo tela – kao da je upravo odigrao najtežu ragbi utakmicu u životu, možda protiv tima posebno ratobornih gorila. „Jao!”, zakukao je trljajući ruke i noge, a zatim je shvatio da i oko vrata i ramena ima rane od trenja koje mu je napravio konopac. Glasno je zacvileo i protegnuo leđa, gledajući uvis u nadi da će videti odakle je pao. Najčudnije je bilo to što, od trenutka kad je počeo da pada, dok ga je vazduh tako silno udarao u lice da je jedva mogao da diše, nije mogao da se seti

ničega, sve do trenutka kad ga je Bartlbi osvestio njuškajući njegov gležanj.

„Gde sam ja to, do đavola?“, ponavljao je, i dalje stojeći u rupi. Na nekoliko mesta primetio je veoma slabašno svetlo – mada nije znao odakle dopire, bilo mu je malo lakše što nije u potpunoj tami. Kad su mu se oči još malo privikle, uspeo je da razazna siluetu mačka, koji je kružio oko njega kao jaguar u potrazi za plenom.

„Eliot!“, viknuo je. „Jesi li tu, Eliot?“

Primetio je da, dok više, čuje odjek sa svoje leve strane, ali baš ništa sa desne. Viknuo je još nekoliko puta, svaki put čekajući odgovor. „Eliot, čuješ li me? Vile! Hej, Vile! Jesi li tu?“ Ali niko mu nije odgovorio.

Rekao je sebi da ne može ceo dan da stoji tu i da više. Shvatio je da je jedan od izvora slabašne svetlosti blizu, i odlučio da pokuša da dođe do njega. Izmigoljio se iz svoje rupe. Sav natopljen skliskom uljastom tečnošću, nije se usudio da se uspravi na noge, već je na sve četiri bauljao po sunderastoj površini. Usput je primetio još nešto: imao je osećaj kao da pluta na površini vode. Zapitao se da li se tako oseća zato što je pomalo ošamućen od udaraca u glavu, ali se prisilio da se usredsredi na zadatak pred sobom.

Napredovao je polako, malim, opreznim koracima, pružajući prste prema svetlu. Najednom, svetlost kao da mu je obasjala donju stranu ispružene šake, i on je shvatio da je njen izvor utisnut duboko u gumastu tvar. Zavrnuo je rukav i zavukao ruku u rupu da bi ga izvukao.

„Bljak!“, rekao je izvlačeći svetlo rukom umrljanom masnjikavom tečnošću. Bila je to Stiks lampa. Nije znao da li je bila njegova ili je pripadala nekom od ostalih, ali to u ovom trenutku nije bilo važno. Podigao je lampu da osmotri okolinu, smogavši hrabrosti da se uspravi.

Shvatio je da se nalazi na sivkastoj površini – ona nipošto nije bila glatka, već izbrazdana i izborana, teksture nalik na slonovsku kožu. Pri svetlosti je spazio druge stvari koje su štrčale iz nje, od kamenčića do krupnih komada kamena. Očigledno su izvesnom silinom udarili u površinu i probili je, baš kao i on.

Podigao je lampu još više i video da se tlo prostire sa svih strana oko njega poput nežno ustalasane ravnice. Koračajući pažljivo da se ne bi okliznuo, Čester se vratio do svoje rupe kako bi je bolje pogledao. Nije mogao da poveruje svojim očima, i zakikotao se u neverici. Posmatrao je savršen obris svoje figure, utisnut duboko u površinu. To ga je podsetilo na subotnje crtače sa onim nesrećnim kojotom, koji nekako uvek na kraju padne s vrtoglave visine i u dnu kanjona ostavi udubljenje u obliku svog tela. A ovo je bila prava-pravcata verzija toga, u obliku Čestera! Crtač mu više nije bio baš toliko smešan.

Mrmljajući u neverici, uskočio je u rupu da bi izvukao svoj ranac, što nije bilo baš lako. Kad ga je konačno iščupao, prebacio ga je na leđa i izvukao se iz rupe. Potom se sagnuo da podigne konopac. „Levo ili desno?“, zapitao se, gledajući dva kraja konopca koji su se gubili u tami. Nasumično odabравši pravac i pripremajući se na ono što bi mogao da nađe, počeo je da prati konopac, usput ga izvlačeći iz gumaste površine.

Prešao je oko deset metara kad se konopac iznenada opustio u njegovim rukama, i on je ljusnuo i seo. Zahvalan što mu je gumasta podloga ublažila pad, opet je ustao i pogledao kraj konopca. Bio je iskrzan, kao da je presečen. Uprkos tome, mogao je da prati usek, koji je za sobom ostavio, i uskoro je došao do dubokog udubljenja u tlu. Obišao je obris, obasjavajući ga lampom.

Činilo se da je neko sasvim sigurno nedavno bio tu; obris nije bio onako savršen kao njegov, kao da je onaj ko ga je ostavio pao na bok. „Vile! Eliot!“, uzviknuo je ponovo. Odgovora i dalje nije

bilo, ali Bartlbi se iznenada ponovo pojavio, netremice gledajući Čстера svojim krupnim očima. „Šta je bilo? Šta hoćeš?“, brcnuo se Čстер nestrpljivo. Maćak se polako okrenuo u suprotnom pravcu i, priljubljen uz tlo, počeo da se šunja. „Hoćeš da pođem za tobom – to li je?“, pitao je Čстер shvativši da se Bartlbi ponaša baš kao da se prikrada plenu.

Išao je za maćkom sve dok nisu stigli do vertikalne površine – zida od sivog, gumastog materijala niz koji su tekli tanki mlazevi vode. „Kuda sada?“, pitao je, počevši da misli da ga maćak nasumično voda naokolo. Čстер nije želeo da odluta predaleko i da se izgubi, ali je znao da će pre ili kasnije morati da skupi petlju i istraži čitavu oblast.

Bartlbi je njuškom pokazivao nešto nalik na veliku rupu dok mu je mršavi rep štrćao uvis. Voda je u neprekinutom slapu padala preko otvora. „Unutra?“, pitao je Čстер pokušavajući da Stiks lampom obasja prostor iza slapa. Umesto odgovora, Bartlbi je kroćio kroz vodenu zavesu, a Čстер je pošao za njim.

Našao se u nekakvoj pećini. Bartlbi nije bio sam. Činilo se da još neko sedi pogrbljen unutra i proućava listove papira razbacane na sve strane.

„Vile!“, uzdahnuo je Čстер, skoro zanemio od olakšanja što je i njegov prijatelj uspeo da se izvuće.

Vil je podigao glavu, opuštajući prste koji su ćvrsto stezali svetleću kuglu, i pustio da mu svetlost obasja lice. Nije rekao ni reć, samo je tupo zurio u Čстера.

„Vile?“, ponovio je Čстер. Uznemiren njegovim ćutanjem, ćućnuo je pored svog druga. „Jesi li povređen?“

Vil je i dalje samo zurio u njega. Zatim je provukao prste kroz svoju belu kosu, masnu od ulja, napravio grimasu i zatvorio jedno oko, kao da mu je suviše naporno da prića.

„Šta nije u redu? Reci mi nešto, Vile!”

„Da, dobro sam. Samo razmišljam”, odgovorio je Vil konačno, monotonim glasom. „Samo imam jezivu glavobolju i užasno me bole noge. A i stalno mi puca u ušima.” Nekoliko puta je progutao. „Mora da je zbog razlike u pritisku”.

„I meni”, rekao je Čester, a onda i shvatio koliko je to u tom trenutku nevažno. „Ali, Vile, koliko si dugo već ovde?”

„Ne’ am pojma”, rekao je Vil i slegnuo ramenima.

„Ali, zašto... šta... ti...”, zamucio je Čester dok su mu se reči sudarale. „Vile, uspeli smo!”, uzviknuo je smejući se. „Stvarno smo prokleta uspeli!”

„Tako se čini”, odgovorio je njegov drug ravnodušno i stisnutih usana.

„Šta je tebi?”, upitao je Čester.

„Ne znam”, promrmrljao je Vil. „Stvarno više ne znam šta nije u redu, niti šta jeste.”

„Kako to misliš?”

„Mislio sam da ću opet videti tatu.” Odgovorio je Vil pognute glave. „Sve vreme dok su nam se dešavale one užasne stvari, održavala me je samo ta nada... Stvarno sam verovao da ću opet da sretnem tatu.” Podigao je prljavu Miki Maus četkicu za zube. „Ali tog sna više nema. On je mrtav, a sve što je ostavio za sobom je ova glupava četkica za zube koju mi je maznuo... i one sumanute žvrljotine u njegovom dnevniku.”

Vil je izvukao vlažni list hartije i pročitao naškrabanu rečenicu. „*Drugo sunce... u središtu Zemlje?* Šta to znači?” Teško je uzdahnuo. „To nema nikakvog smisla.”

A zatim je jedva čujno dodao.

„A Kal...” Ramena su mu se zatresla od jecaja. „Ja sam kriv što je mrtav. Trebalo je nekako da ga spasem. Trebalo je da se predam

Rebeki...” Coknuo je jezikom i ispravio se: „... odnosno, Rebekama”.

Podigao je glavu i pogledao Čestera očima bez sjaja. „Svaki put kad zatvorim oči, sve što vidim su njihova istovetna lica... kao da su mi utisnuta u kapke, u samu tamu... dva zla, odvratna lica koja mrmljaju i viču na mene. Ne mogu da ih izbacim odavde”, rekao je, nešto se jače lupivši po čelu. „Jo, to je bolelo”, zaječao je. „Zašto li sam to uradio?”

„Ali...”, zaustio je Čester.

„Mogli bismo i da odustanemo. Čemu sve to?”, prekinuo ga je Vil. „Zar se ne sećaš šta su Rebeke rekle o zaveri s dominionom? Nikako ne možemo da ih sprečimo da rašire virus na površini, odavde ne.” Teatralno je ispustio Miki Maus četkicu za zube u masnjikavu baricu, kao da pokušava da udavi grubo naslikanog miša, koji je predstavljao njenu dršku. „Čemu sve to?”, ponovio je.

Čester je brzo gubio strpljenje. „Ali ovde smo, i zajedno smo, i pokazali smo tim zlobnim kravama. Kao kad... Kao kad...”, zamucuo je na trenutak, pokušavajući da nađe prave reči. „Kao kad u video-igri dobiješ novi život... Znaš, još jedan pokušaj. Mi smo dobili još jednu šansu da pokušamo da zaustavimo Rebeke i spasemo sve te živote na površini.” Izvukao je četkicu iz bare, otresao je i vratio Vilu. „Uspeli smo, još smo živi, pobogu. Eto čemu.”

„Jaka stvar”, promrmljao je Vil.

„Nego šta nego jaka!”, Čester je protresao svog druga za ramena. „Hajde, Vile, ti si taj koji nas je uvek terao da nastavimo dalje i vukao nas za sobom. Ti si onaj čaknuti koji...”, Čester je zastao da na brzinu udahne, i uzbuđeno nastavio, „... koji uvek *mora* da vidi čega ima iza sledećeg ugla. Sećaš se?”

„Zar nas nije upravo to i uvalilo u ovu nevolju?”, odgovorio je Vil.

Čester je ispustio neki zvuk između „hmm” i „da”, a onda žustro odmahnuo glavom. „I hoću da znaš...”, glas mu je zadrhtao i utihnuo, i on je skrenuo pogled u stranu. Začutao je, igrajući se sa komadom kamena kraj svoje čizme. „Vile... bio sam kreten.”

„To sad nije važno”, odgovorio je Vil.

„Jeste. Ponašao sam se kao prvoklasni idiot... Bilo mi je toliko preko glave svega... i tebe.” Potom je Česterov glas ponovo postao snažan. „Rekao sam mnogo toga što zaista ne mislim. A sad te *molim* da nastaviš sa istraživanjem i obećavam da više neću da kukam. Žao mi je.”

„U redu je”, rekao je Vil, pomalo posramljeno.

„Samo radi ono što ti najbolje leži... nađi kako da izađemo odavde”, bodrio ga je Čester.

„Pokušaću”, rekao je Vil.

Čester ga je pogledao u oči. „Računam na to, Vile. A računaju i svi oni ljudi na površini. Ne zaboravi, i moji mama i tata su tamo gore. Ne želim da se zaraze tim virusom i umru.”

„Naravno da ne”, odgovorio je Vil istog trena, pošto ga je pominjanje Česterovih roditelja podsetilo u kakvom su položaju. Vil je znao koliko njegov drug voli svoje roditelje, a ako Stiksi uspeju da sprovedu svoj plan u delo, njihovi životi, kao i životi stotina hiljada, ako ne i miliona drugih ljudi, bili su svršeni.

„Hajdemo onda, partneru”, rekao je Čester, pruživši Vilu ruku da mu pomogne da ustane. Zajedno su kročili kroz vodopad i izašli na gumastu površinu.

„Čestere”, rekao je Vil, koji je opet sve više ličio na onog starog, „mislim da bi ovo trebalo da znaš”.

„Šta to?”

„Jesi li primetio nešto neobično u vezi sa ovim mestom?”, pitao je Vil, upitno pogledavši druga.

Pitajući se odakle da počne, Čester je odmahnuo glavom. Kovrdžava, masna kosa šibala mu je oko lica, a jedan pramen mu se zakačio za usta. Odmah ga je zgađeno izvadio i nekoliko puta pljunuo. „Ne, osim toga da ovo čudo u koje smo pali smrdi, a i *jezivog* je ukusa.”

„Moje je mišljenje da smo pali na neku veliku, štokavu pečurku”, nastavio je Vil. „Završili smo na ivici neke pečurke koja štrči u Poru. Video sam jednom nešto slično na televiziji – u Americi je pronađena džinovska pečurka, koja se pružala više od hiljadu milja ispod zemlje.”

„Jesi li to hteo da mi...?”

„Jok”, prekinuo ga je Vil. „Ovo je ono što je zaista zanimljivo. Gledaj pažljivo.” Svetleća kugla bila mu je u ruci, i on ju je nonšalantno bacio pet metara u vazduh. Čester je zabezeknuto posmatrao kako se kugla polako vraća u Vilovu ruku. Kao da je ceo prizor posmatrao na uspomenom snimku.

„Hej, kako si to izveo?”

„Pokušaj ti”, rekao je Vil i dodao Česteru kuglu. „Ali nemoj suviše jako da je baciš ili ćeš je izgubiti”.

Čester je uradio šta mu je Vil rekao, i bacio kuglu naviše. Zavitlao ju je suviše snažno, pa je kugla odletela dvadesetak metara uvis, obasjavši nešto što je ličilo na još jednu džinovsku gljivu iznad njihovih glava, a onda je sablasno dolebdela nazad do njih, dok je svetlo šaralo po njihovim licima.

„Kako...?”, zaustio je Čester, očiju razrogačenih od iznenađenja.

„Zar ne osećaš, ovaj... nešto nalik na bestežinsko stanje?”, rekao je Vil tražeći pravu reč. „Gravitacija je slaba. Meni se čini da je oko trećine onoga što osećamo na površini”, rekao mu je Vil pokazujući prstom nagore. „To bi, zajedno sa ovim mekim prizemljenjem,

moglo da objasni zašto od nas nisu ostale samo dve palačinke. Ali, pazi kako se pomeraš, ili ćeš da sklizneš sa pečurke i ponovo da upadneš u Poru.

„Slaba gravitacija”, ponovio je Čester, pokušavajući da shvati šta mu prijatelj govori. „Šta to tačno znači?”

„To znači da smo baš *dosta* padali.”

Čester ga je pogledao s nerazumevanjem.

„Jesi li se ikada zapitao kako izgleda središte Zemlje?”, pitao je Vil.